

ידע מצמיח תנוך

תורה עיון - פרשת וירא: לדמותו של אברהם והכנסת אורחים

(א) וירא אליו ה' באלני ממרא והוא ישב * פתח האהל * כחם היום: (ב) וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה:

(ג) ויאמר אדני אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך: (ד) יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ: (ה) ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעברו כי על בן עברתם על עבדכם ויאמרו בן תעשה כאשר דברת: (ו) וימהר אברהם האהלה אל שרה ויאמר מהרי שלש סאים קמח סלת לוישי ועשי עגות: (ז) ואל הבקר רץ אברהם ויקח בן * בקר רך וטוב ויתן * אל הנער וימהר לעשות אתו: (ח) ויקח חמאה וחלב ובן הבקר אשר עשה ויתן לפניהם והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו:

1. א. מה היינו מצפים שיקרה לאחר שה' מתגלה אל אברהם? _____
- ב. האם זה קורה? _____
- ג. מהו אם כן הקושי העולה מן הפסוק? _____

רש"י: וירא אליו - לזכור את החולה. אמר רבי חמא זר חנינא: יום שלישי למילתו היה וזא הקב"ה ושאל בסלומו:

- ד. כיצד מיישב רש"י את הקושי? _____

ואמר רבי חמא ברבי חנינא, מאי דכתיב: 'אחרי ה' אלהיכם תלכו?' וכי אפשר לו לאדם להלך אחר שכניה? והלא כבר נאמר: 'כי ה' אלהיך אש אכלה הוא!'
אלא: להלך אחר מדותיו של הקדוש ברוך הוא,

מה הוא מלביש ערומים, דכתיב: 'ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם' - אף אתה תלביש ערומים;

הקב"ה ביקר חולים, דכתיב: 'וירא אליו ה' באלני ממרא', אף אתה בקר חולים;
תלמוד בבלי מסכת סוטה דף יד עמוד

2. כיצד אפשר להדבק במידותיו של הקב"ה? _____

לב לדעת

ידע מצמיח תגובה

רש"י

(א) פתח האהל - לראות אם יש עוצר ושב ויכניסם בביתו:

כחם היום - הוליא הקב"ה ¹ חמה מנפיקה ² סלח להטריחו צורחים, ולפי
סראהו מלטה, סלח היו אורחים צאים, הביא המלכים עליו בדמות אנשים:

3. במה היה עסוק אברהם למרות שהוא היה ביום השלישי למילתו?

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קכז עמוד א

אמר רבי יוחנן: ¹ גדולה הכנסת אורחין ² כהשפמת בית המדרש.

ורב דימי מנהרדעא אמר: יותר מהשפמת בית המדרש.

אמר רב יהודה אמר רב:

גדולה הכנסת אורחין ³ מהקבלת פני שכניה, דכתיב: "ויאמר: אדני אם נא מצאתי
חן בעיניך ⁴ אל נא תעבר מעל עבדך":

4. כיצד לומדת הגמרא מהפסוק כי גדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני שכניה?

וכך גם מפרש רש"י:

אל נא תעבר - והניחו, והלך לקבל האורחים.

כלומר אברהם בקש רשות מה' ללכת לארח את האורחים המגיעים.

לב לדעת

ידע מצמיח תנוף

רמב"ם הלכות אבל פרק יד

הלכה א

מצות עשה¹ של דבריהם לבקר חולים, ולנחם אבלים... וללוות האורחים... וכן לשמח הפלה והחתן, ולסעדם בכל צרכיהם, ואלו הם גמילות חסדים שבגופו שאין להם שעור,

אף על פי שכל מצות אלו מדבריהם, הרי הן בכלל 'ואהבת לרעך כמוך'...

הלכה ב

שכר הלונה² מרבה מן הכל, והוא החק שחקקו אברהם אבינו ודרך החסד שנהג בה: מאכיל עובדי דרכים ומשקה אותם ומלנה אותם, וגדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכניה... ולוויים יותר מהכנסתם, אמרו חכמים: כל שאינו מלנה כאלו³ שופך דמים.

לב לדעת- חשבו מדוע ליווי האורחים כל כך חשוב? _____

- נסו להיזכר בהכנסת האורחים שהייתה לכם לאחרונה, אילו דברים גרמו לכם להרגיש טוב(גם לאלו שאירחו וגם לאלו שהתארחו) ?

חז"ל אומרים כי חייב אדם לומר 'מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי'

- כיצד ניתן ללכת בדרכו של אברהם, לשפר אצלנו את מידת הכנסת האורחים? _____

יִדְעֵ מְצִמִּים תְּנוּךְ

סיפור לשולחן שבת

מספרים שרבי לוי-יצחק (מפרדיטשוב) בא ללבוב והלך אל ביתו של עשיר אחד. כשנתנו לו לגשת אל בעל הבית בקש ממנו, שיארח אותו בביתו ליום אחד, אך רבי לוי לא אמר לו את שמו ואת מעמדו. צעק עליו העשיר: 'אין אני צריך כאן לעוברי ארץ! לך לך לבית מלון!'

הלך רבי לוי יצחק אל המלמד העני שקבל אותו בכבוד גדול ונתן לו מאכל ומשקה ומקום לינה.

כנראה שבדרך אל ביתו הדל של המלמד הכיר מישהו את הרבי המכבד, וספר לחבריו, ובמהרה נודע דבר בקורו של הרב בכל העיר.

לא הספיק הרבי לנוח קצת עד שעמדו המוני אנשים לפני דלת ביתו של המלמד, ובקשו לראות את פני הרבי. ביניהם היה גם אותו העשיר. הוא נדחף ובא אל הרבי ובקש ממנו שיסלח לו ויבוא להתארח בביתו.

פנה רבי לוי-יצחק אל הקהל ואמר: יודעים אתם מה ההבדל בין אברהם אבינו עליו השלום לבין לוט? מדוע מספרים בהנאה כל כך גדולה כיצד הביא אברהם לפני המלאכים חמאה וחלב וכן בקר רב וטוב? הרי גם לוט אפה מצות ועשה להם משתה! ומדוע נחשב לו לאברהם הדבר לזכות, שקבל אותם בביתו, הרי גם לוט הזמינם ואכסנם!

אבל הענין כך הוא: אצל לוט נאמר: "ויבאו שני המלאכים סדמה", ואלו אצל אברהם נאמר: "והנה שלשה אנשים נצבים עליו". לוט ראה מלאכים - ומי לא היה מקבל מלאכים לביתו?!

ואלו אברהם ראה נזדים עניים מכסים אבק דרכים, הזקוקים למנוחה ולמאכל, וגם אותם הוא הזמין להתארח בביתו...